

VABARIIGI VALITSUS

MÄÄRUS

Tallinn

2008. nr

Vilsandi rahvusparki kaitse-eeskiri¹

Määrus kehtestatakse „Looduskaitse seaduse“ § 10 lõike 1 alusel.

1. peatükk

ÜLDSÄTTED

§ 1. Vilsandi rahvusparki kaitse-eesmärk

(1) Vilsandi rahvusparki² (edaspidi *kaitseala*) kaitse-eesmärk on:

1) Lääne-Eesti saarestiku rannikumaastiku ja -mere ning linnurikaste väikesaarte kaitse;

2) nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta I lisas nimetatud elupaigatüüpide – veealuste liivamadalate (1110)³, liivaste ja mudaste pagurandade (1140), rannikulõugaste (1150*), laiade madalate lahtede (1160), karide (1170), esmaste rannavallide (1210), püsitaimestuga kivirandade (1220), merele avatud pankrandade (1230), soolakuliste muda- ja liivarandade (1310), väikesaarte ning laidude (1620), rannaniitude (1630*), püsitaimestuga liivarandade (1640), eelluidete (2110), valgete luidete (liikuvate rannikuluidete) (2120), hallide luidete (kinnistunud rannikuluidete) (2130*), metsastunud luidete (2180), luidetevaheliste niiskete nõgude (2190), vähe- kuni kesktoiteliste kalgiveeliste järvede (3140), jõgede ja ojade (3260), kadastike (5130), kuivade niitude lubjarikkal mullal (6210), liigirikaste niitude lubjavaesel mullal (6270*), loodude (alvarite) (6280*), sinihelmikakoosluste (6410), puisniitude (6530*), allikate ja allikasoodede (7160), lubjarikaste madalsoode lääne-mõõkrohuga (7210*), liigirikaste madalsoode (7230), plaatloodude (8240*), vanade loodusmetsade (9010*), vanade laialehiste metsade (9020*), puiskarjamaade (9070) ning soostuvate ja soo-lehtmetsade (9080*) kaitse;

3) nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta IV lisas nimetatud liigi kõre (*Bufo calamita*), kes on ühtlasi I kategooria kaitsealune liik ja nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta II lisas nimetatud liigi silmjärvikas (*Littorella uniflora*), mis on I kategooria kaitsealune liik, kaitse;

4) nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta II lisas nimetatud liikide hallhülge (*Halichoerus grypus*), kauni kuldkinga (*Cypripedium calceolus*), soohiilaka (*Liparis loeselii*) ja saaremaa robirohu (*Rhinanthus rumelicus subsp. osiliensis*), mis on ühtlasi II kategooria kaitsealused liigid, ja madala unilooga (*Sisymbrium supinum*), mis on ühtlasi III kategooria kaitsealune liik, kaitse;

5) taani merisalat (*Cochlearia danica*), kurdõhik (*Neckera crispa*), meripuju (*Artemisia maritima*), läikiv kurereha (*Geranium lucidum*), harilik luuderohi (*Hedera helix*), must seahernes (*Lathyrus niger*), püramiidjas koerakäpp (*Anacamptis pyramidalis*), metsaruhein (*Festuca altissima*), valge tolmphea (*Cephalanthera longifolia*), arukäpp (*Orchis morio*), jumalakäpp (*Orchis mascula*), randorashein (*Elymus farctus*), vahelmine lõokannus (*Corydalis intermedia*), väike käopõll (*Listera cordata*), kõdukoralljuur (*Corallorhiza trifida*), hanepaju (*Salix repens*), lamav ristik (*Trifolium campestre*), harilik muguljuur (*Herminium monorchis*), randkesakann (*Sagina maritima*), randsoodahein (*Suaeda maritima*), kärbesõis (*Ophrys insectifera*), madal kadakkaer (*Cerastium pumilum*), randogaputk (*Eryngium maritimum*), harilik jugapuu (*Taxus baccata*), randtarn (*Carex extensa*), varjuluste (*Bromus benekenii*), loimvesipaunikas (*Hydrocotyle vulgaris*), ainulehine soovalk (*Malaxis monophyllos*), täpiline sõrmkäpp (*Dactylorhiza incarnata* subsp. *cruenta*), laukapuu (*Prunus spinosa*), nurmlauk (*Allium vineale*), punane tolmphea (*Cephalanthera rubra*), Russowi sõrmkäpp (*Dactylorhiza russowii*), tuhkpihlakas (*Sorbus rupicola*), mäginaistepuna (*Hypericum montanum*), ojahaneputk (*Berula erecta*), mustjas sepsikas (*Schoenus nigricans*), alpi võipätkas (*Pinguicula alpina*), lihtrandpung (*Samolus valerandi*), aasnelk (*Dianthus superbus*), tõmmu käpp (*Orchis ustulata*), pisikannike (*Viola pumila*), läänesõlmhein (*Spergularia media*) ja tõmbiõieline luga (*Juncus subnodulosus*), mis on II kategooria kaitsealused liigid, kaitse;

6) nõukogu direktiivi 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta I lisas nimetatud liikide, nagu merikotka (*Haliaeetus albicilla*), kes on ühtlasi I kategooria kaitsealune liik, järvekauri (*Gavia arctica*), väikeluige (*Cygnus colombianus bewickii*), laululuige (*Cygnus cygnus*), kirjuhaha (*Polysticta stelleri*), väikekoskla (*Mergus albellus*), naaskelnoka (*Recurvirostra avosetta*), niidurüdi (*Calidris alpina schinzii*), räusa (*Sterna caspia*), tutt-tiiru (*Sterna sandvicensis*), kassikaku (*Bubo bubo*), nõmmekiuru (*Anthus campestris*), randkiuru (*Anthus petrosus*), kes on ühtlasi II kategooria kaitsealused liigid, punakurk-kauri (*Gavia stellata*), valgepõsk-lagle (*Branta leucopsis*), roo-loorkulli (*Circus aeruginosus*), tedre (*Tetrao tetrix tetrix*), rukkiräägu (*Crex crex*), sookure (*Grus grus*), vöötsaba-vigle (*Limosa lapponica*), jõgitiiru (*Sterna hirundo*), randtiiru (*Sterna paradisaea*), väiketiiru (*Sterna albifrons*), musträhni (*Dryocopus martius*), nõmmelõokese (*Lullula arborea*), vööt-põdsalinu (*Sylvia nisoria*), väike-kärbsenäpi ehk väiketika (*Ficedula parva*) ja punaselg-õgija (*Lanius collurio*), kes on ühtlasi III kategooria kaitsealused liigid, kaitse;

7) nõukogu direktiivi 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta I lisas nimetatud rändlinnuliikide, nagu merivardi (*Aythya marila*), mustsaba-vigle (*Limosa limosa*), kivirullija (*Arenaria interpres*), väikekajaka (*Larus minutus*), tõmmukajaka (*Larus fuscus*), algi (*Alca torda*), krüüsli (*Cheppus grylle*), kes on ühtlasi II kategooria kaitsealused liigid, hallpõsk-püti (*Podiceps grisegena*), ristpardi (*Tadorna tadorna*), tõmmuvaera (*Melanitta fusca*), liivatulli (*Charadrius hiaticula*), meririsla (*Calidris maritima*), suurkoovitaja (*Numenius arquata*), punajalg-tildri (*Tringa totanus*), kes on ühtlasi III kategooria kaitsealused liigid, ning kümnokk-luige (*Cygnus olor*), hallhane ehk roohane (*Anser anser*), rääkspardi (*Anas strepera*), piilpardi (*Anas crecca*), sinikael-pardi (*Anas platyrhynchos*), rägapardi (*Anas querquedula*), luitsnokk-pardi (*Anas clypeata*), tuttvardi (*Aythya fuligula*), haha (*Somateria mollissima*), auli (*Clangula hyemalis*), sõtk (*Bucephala clangula*), rohukoskla (*Mergus serrator*), jääkoskla (*Mergus merganser*), meriski (*Haematopus ostralegus*), kiivitaja (*Vanellus vanellus*), naerukajaka (*Larus ridibundus*), kalakajaka (*Larus canus*), hõbekajaka (*Larus argentatus*) ja merikajaka (*Larus marinus*) kaitse;

8) I, II ja III kategooria kaitsealuste elustikuliikide ja nende elupaikade ning kaitsealuste

kivistiseliikide leiukohtade kaitse;

7) Lääne-Eesti saarestiku rannamaastike kultuuripärandi säilitamine, taastamine, uurimine ja tutvustamine.

(2) Kaitseala maa- ja veeala jaguneb vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele neljaks loodusreservaadiks, kahekümne neljaks sihtkaitsevööndiks ja neljateistkümneks piiranguvööndiks.

(3) Kaitsealal tuleb arvestada „Looduskaitseaduses“ sätestatud piiranguid selles määruises sätestatud erisustega.

§ 2. Kaitseala asukoht

(1) Kaitseala asub Saare maakonnas Kihelkonna vallas Abaja, Kiirassaare, Kuralase, Kurevere, Kõruse, Loona, Metsaküla, Neeme, Oju, Rootsiküla, Undva, Vilsandi külas ja Kihelkonna alevikus ning Lümända vallas Atla, Austla, Eeriksaare, Karala, Kulli ja Kuusnõmme külas.

(2) Kaitseala välispiir ja vööndite piirid on esitatud kaardil määruse lisas⁴.

§ 3. Kaitseala valitseja

Kaitseala valitseja on Keskkonnaamet.

2. peatükk KAITSEKORRA ÜLDPÕHIMÕTTED

§ 4. Lubatud tegevus

(1) Inimestel on lubatud viibida ning korjata marju, seeni ja muid metsa kõrvalsaadusi kogu kaitsealal, välja arvatud loodusreservaadis ning käesoleva määrusega sätestatud juhtudel sihtkaitsevööndis.

(2) Füüsilise isiku või eraõigusliku juriidilise isiku omandis oleval kinnisasjal on viibimine lubatud, arvestades „Asjaõigusseaduses“ ja „Looduskaitseaduses“ sätestatud.

(3) Telkimine ja lõkke tegemine on kaitsealal lubatud ainult kohtades, mis on kaitseala valitseja nõusolekul selleks ette valmistatud ja tähistatud, välja arvatud õuemaal. Telkimine ja lõkke tegemine õuemaal on lubatud omaniku loal.

(4) Kaitsealal on lubatud jalgrattaga ja hobusõidukiga liiklemine mööda teid ja radu ning mootorsõidukiga sõitmine ainult teedel, välja arvatud selle määrusega sätestatud juhtudel sihtkaitsevööndis. Mootorsõidukiga (sealhulgas maastikusõidukiga) liiklemine väljaspool teid on lubatud järelevalve-, pääste- ja piirivalvetöödel, käesoleva määrusega lubatud töödel (sh metsa- ja põllumajandustöödel), kaitseala valitsemise või kaitse korraldamisega seotud töödel, kaitseala valitseja nõusolekul teostatava teadustegevuse puhul, liinirajatiste hooldustöödel, Kuusnõmme poolsaarelt Vilsandile kulgeva tee kohal laidudevahelisel merealal, jäätee rajamisel ja hooldamisel, talvisel kalapüügil jäält, paadi transportimiseks randa kaitseala valitseja poolt kooskõlastatud kohtades ning õuemaal.

(5) Kaitseala veealal on lubatud ujuvvahendiga sõitmine, välja arvatud skautritega ning loodusreservaadis ja käesoleva määrusega sätestatud juhtudel sihtkaitsevööndis, kus ujuvvahendiga sõitmine on lubatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemisega või kaitse korraldamisega seotud tegevuses ja kaitseala valitseja nõusolekul teostatavas teadustegevuses.

§ 5. Keelatud tegevus

(1) Kaitseala valitseja nõusolekuta on kaitsealal keelatud:

- 1) muuta katastriüksuse kõlvikute piire ja kõlvikute sihtotstarvet;
- 2) koostada maakorralduskava ja teostada maakorraldustoiminguid;
- 3) väljastada metsamajandamiskava;
- 4) kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut;
- 5) anda nõusolekut väikeehitise, sealhulgas lautri või paadisilla ehitamiseks;
- 6) anda projekteerimistingimusi;
- 7) anda ehitusluba,
- 8) rajada uut veekogu, mille pindala on suurem kui viis ruutmeetrit, kui selleks ei ole vaja anda vee-erikasutusluba, ehitusluba või nõusolekut väikeehitise ehitamiseks.

§ 6. Tegevuse kooskõlastamine

(1) Kaitseala valitseja ei kooskõlasta tegevust, mis kaitse-eeskirja kohaselt vajab kaitseala valitseja nõusolekut, kui see võib kahjustada kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit.

(2) Kui tegevust ei ole kaitseala valitsejaga kooskõlastatud või tegevuses ei arvestatud kaitseala valitseja kirjalikult seatud tingimusi, mille täitmisel tegevus ei kahjusta kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit, ei teki isikul, kelle huvides nimetatud tegevus on, vastavalt "Haldusmenetluse seadusele" õiguspärast ootust sellise tegevuse õiguspärasuse osas.

(3) Keskkonnaministeeriumil või Keskkonnaametil kui keskkonnamõju hindamise järelevalvajal on õigus määrata kaitseala kaitseks keskkonnanõudeid, kui kavandatav tegevus võib kahjustada kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või seisundit.

(4) Kaitstava loodusobjekti valitseja võib § 5 lõikes 1 nimetatud tegevuste ja muude tegevuste, mis kaitse-eeskirja kohaselt vajavad kaitstava loodusobjekti valitseja nõusolekut, kooskõlastamisel kirjalikult seada tingimusi, mille täitmisel tegevus ei kahjusta kaitstava loodusobjekti kaitse eesmärgi saavutamist või kaitstava loodusobjekti seisundit.

3. peatükk LOODUSRESERVAAT

§ 7. Loodusreservaadi määratlus

(1) Kaitseala loodusreservaat on otsesest inimtegevusest puutumata loodusega kaitseala osa, kus tagatakse looduslike koosluste säilimine ja kujunemine üksnes looduslike protsesside

tulemusena.

(2) Kaitsealal on neli loodusreservaati:

- 1) Innarahu loodusreservaat;
- 2) Laevarahu loodusreservaat;
- 3) Lõuna-Vaika loodusreservaat;
- 4) Nootamaa loodusreservaat.

§ 8. Loodusreservaadi kaitse-eesmärk

Loodusreservaadi kaitse-eesmärk on ökosüsteemide arengu tagamine üksnes loodusliku protsessina.

§ 9. Tegevus loodusreservaadis

Loodusreservaadis on keelatud igasugune inimtegevus, sealhulgas inimeste viibimine, välja arvatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemise või kaitse korraldamisega seotud tegevuse puhul või kaitseala valitseja nõusolekul teostatava teadustegevuse ning loodusobjekti seisundi jälgimise ja hindamise puhul.

4. peatükk SIHTKAITSEVÖÖND

§ 10. Sihtkaitsevööndi määratlus

(1) Kaitseala sihtkaitsevöönd on kaitseala osa seal väljakujunenud või kujundatavate loodusväärtuste säilitamiseks.

(2) Kaitsealal on kakskümmend neli sihtkaitsevööndit:

- 1) Aherahu sihtkaitsevöönd;
- 2) Alumise Vaika sihtkaitsevöönd;
- 3) Eeriksaare sihtkaitsevöönd;
- 4) Harilaiu sihtkaitsevöönd;
- 5) Jaagarahu sihtkaitsevöönd;
- 6) Jänese sihtkaitsevöönd;
- 7) Kolga sihtkaitsevöönd;
- 8) Kuusnõmme sihtkaitsevöönd;
- 9) Laistinina sihtkaitsevöönd;
- 10) Laukabe sihtkaitsevöönd;
- 11) Lauri sihtkaitsevöönd;
- 12) Lüllelahe sihtkaitsevöönd;
- 13) Mõisa sihtkaitsevöönd;
- 14) Naalelahe sihtkaitsevöönd;
- 15) Ninametsa sihtkaitsevöönd;
- 16) Pihlalaiu sihtkaitsevöönd;
- 17) Saaremetsa sihtkaitsevöönd;
- 18) Salava sihtkaitsevöönd;
- 19) Soeginina sihtkaitsevöönd;
- 20) Tarjamaa sihtkaitsevöönd;

- 21) Telve sihtkaitsevöönd;
- 22) Uudepanga sihtkaitsevöönd;
- 23) Vana-Paagi sihtkaitsevöönd;
- 24) Vesiku sihtkaitsevöönd.

§ 11. Sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk

(1) Aherahu, Alumise Vaika, Jänese, Naalelahe, Pihlalaiu, Tarjamaa ja Vesiku sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on ökosüsteemide arengu tagamine üksnes loodusliku protsessina.

(2) Harilaiu ja Ninametsa sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on koosluste looduslikkuse taastamine ning seejärel ökosüsteemide arengu tagamine üksnes loodusliku protsessina.

(3) Eeriksaare, Salava, Telve, Jaagarahu ja Lauri sihtkaitsevööndi eesmärgiks on mere- ja rannikukoosluste kaitse, poollooduslike koosluste säilitamine ning kaitsealuste liikide ja nende elupaikade kaitse.

(4) Lüllelahe sihtkaitsevööndi eesmärk on mere- ja rannikuelupaikade kaitse, poollooduslike koosluste, metsakoosluste ja maastikuilme säilitamine ning kaitsealuste liikide kaitse.

(5) Kolga sihtkaitsevööndi eesmärgiks on metsakoosluse struktuuri, liigilise ja vanuselise mitmekesisuse ning kaitsealuste liikide kaitse.

(6) Kuusnõmme, Laistinina, Saaremetsa ja Soeginina sihtkaitsevööndi eesmärgiks on rannikukoosluste kaitse, poollooduslike koosluste ja metsakoosluste ning maastikuilme säilitamine ja kaitsealuste liikide kaitse.

(7) Laukabe ja Vana-Paagi sihtkaitsevööndi eesmärgiks on väljakujunenud looduslike koosluste kaitse ning poollooduslike koosluste taastamine ja säilitamine ning maastike ja kaitsealuste liikide kaitse.

(8) Mõisa sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on poollooduslike koosluste, maastike ja kaitsealuste liikide kaitse.

(9) Uudepanga sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on lindude talvitusala kaitse.

§ 12. Lubatud tegevus

(1) Sihtkaitsevööndis on lubatud:

1) kuni 50 osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistatud kohas. Rohkem kui 50 osalejaga rahvaürituse korraldamine ja rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata kohas on lubatud kaitseala valitseja nõusolekul;

2) võõrliikide loodusest eemaldamine;

3) Eeriksaare, Jänese, Jaagarahu, Kolga, Kuusnõmme, Laistinina, Laukabe, Lauri, Lüllelahe, Mõisa, Naalelahe, Soeginina, Ninametsa, Saaremetsa, Telve, Vana-Paagi ja Vesiku sihtkaitsevööndis jahipidamine 1. septembrist kuni 28.(29.) veebruarini, välja arvatud linnujaht. Metsseajaht on käesolevas punktis nimetatud vööndites lubatud aastaringselt;

- 4) Laukabe, Lüllelahe ja Vana-Paagi sihtkaitsevööndis kalapüük;
 - 5) Aherahu, Jaagarahu, Kuusnõmme, Salava sihtkaitsevööndis kalapüük 15. juulist kuni 28.(29).veebuarini;
 - 6) Harilaiu sihtkaitsevööndis kalapüük õngpüümisega arvestades § 13 lõige 1 punkt 4 nimetatud keeldu;
 - 7) Eeriksaare, Lauri ja Telve sihtkaitsevööndis kalapüük 15. juulist kuni 30. septembrini ja 1. detsembrist kuni 15. aprillini;
 - 8) Uudepanga sihtkaitsevööndis kalapüük, välja avatud püük nakkevõrguga 1. detsembrist kuni 30. aprillini;
 - 9) olemasolevate rajatiste hooldustööd;
- (2) Kaitseala valitseja nõusolekul on sihtkaitsevööndis lubatud:
- 1) kiskjate ja metssigade arvukuse reguleerimine Aherahu, Alumise Vaika, Pihlalaui, Salava ja Tarjamaa sihtkaitsevööndis;
 - 2) Kuusnõmme sihtkaitsevööndis olemasolevate maaparandussüsteemide eesvoolude hoiutööd 1. augustist kuni 31. jaanuarini;
 - 3) Eeriksaare, Jaagarahu, Kolga, Kuusnõmme, Laistinina, Laukabe, Lauri, Lüllelahe, Mõisa, Ninametsa, Saaremetssa ja Vana-Paagi sihtkaitsevööndis metsakoosluse kujundamine vastavalt kaitse-eesmärgile 1. oktoobrist kuni 28 (29). veebruarini, kusjuures kaitseala valitsejal on õigus esitada nõudeid raieliigi, -aja ja -tehnoloogia, metsamaterjali kokku- ja väljaveo ning puistu koosseisu ja täiuse osas;
 - 4) Harilaiu sihtkaitsevööndis looduslike koosluste taastamine;
 - 5) Eeriksaare, Harilaiu, Jaagarahu, Kolga, Kuusnõmme, Laukabe, Lauri, Mõisa, Ninametsa, Saaremetssa, Salava, Telve, Uudepanga ja Vana-Paagi sihtkaitsevööndis kaitsealuste liikide elutingimuste säilitamiseks vajalik tegevus;
 - 6) Eeriksaare, Jaagarahu, Kuusnõmme ja Vana-Paagi sihtkaitsevööndis tee ja lautrikoha rajamine;
 - 7) Kuusnõmme, Laukabe, Lüllelahe ja Saaremetssa sihtkaitsevööndis tehnovõrgu rajatise rajamine;
 - 8) militaarrajatiste lammutamine ja konserveerimine, lautrite väliskonstruktsioonide ja kaitseala tarbeks rajatud ehitiste väliskonstruktsioonide muutmine ning kiviaedade hooldamine ja taastamine Eeriksaare, Jaagarahu, Kolga, Kuusnõmme, Laistinina, Lüllelahe, Mõisa, Saaremetssa, Soeginina ja Vana-Paagi sihtkaitsevööndis;
 - 9) Eeriksaare, Jaagarahu, Kuusnõmme, Lüllelahe ja Soeginina sihtkaitsevööndis adru ja pilliroo varumine kaitseala valitsejaga kooskõlastatud kohtades ja tingimustel.

§ 13. Keelatud tegevus

(1) Sihtkaitsevööndis on keelatud:

- 1) majandustegevus; va paragrahvis 12 lubatud tegevused;
- 2) loodusvarade kasutamine välja arvatud paragrahvi 4 lõikes 1 ning paragrahvi 12 lõikes 1 ja 2 lubatud tegevuste puhul;
- 3) uute ehitiste püstitamine, välja arvatud kaitseala valitseja nõusolekul väikehoonete ja rajatiste püstitamine kaitseala tarbeks;
- 4) mootorsõidukiga ja ujuvvahendiga sõitmine Harilaiu sihtkaitsevööndis, välja arvatud järelevalve-, pääste- ja piirivalvetöödel, käesoleva kaitse-eeskirjaga lubatud töödel, kaitseala valitsemise või kaitse korraldamisega seotud töödel ning kaitseala valitseja nõusolekul teostatava teadustegevuse puhul.

(2) Inimeste viibimine on keelatud, välja arvatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemise või kaitse korraldamisega seotud tegevuse puhul või kaitseala valitseja nõusolekul teostatava teadustegevuse puhul, järgmistes sihtkaitsevööndites:

- 1) Alumise Vaika, Aherahu, Lauri, Pihlalaiu, Tarjamaa, Salava ja Telve sihtkaitsevööndis ning Eeriksaare ja Vana-Paagi sihtkaitsevööndi laidudel 15. aprillist kuni 15. juulini;
- 2) Jänese sihtkaitsevööndis väljaspool teid ja tähistatud radu.

§ 14. Vajalik tegevus

Eeriksaare, Jaagarahu, Kuusnõmme, Laukabe, Laistinina, Lüllelahe, Mõisa, Saaremeta, Salava, Soeginina, Telve ja Vana-Paagi sihtkaitsevööndis poollooduslike koosluste esinemisalal on koosluste ilme ja liigikoosseisu taastamiseks ja säilitamiseks vajalik rohu niitmine, loomade karjatamine, puu- ja põõsarinde harvendamine.

5. peatükk PIIRANGUVÖÖND

§ 15. Piiranguvööndi määratlus

(1) Piiranguvöönd on kaitseala osa, mis ei kuulu loodusreservaati ega sihtkaitsevööndisse.

(2) Kaitsealal on neliteist piiranguvööndit:

- 1) Ameerikametsa piiranguvöönd;
- 2) Atla piiranguvöönd;
- 3) Elda piiranguvöönd;
- 4) Jaagarahu sadama;
- 5) Kiirassaare piiranguvöönd;
- 6) Kõruse piiranguvöönd;
- 7) Loona piiranguvöönd;
- 8) Loonalaiu piiranguvöönd;
- 9) Läänemere piiranguvöönd;
- 10) Papisaare piiranguvöönd;
- 11) Rootsiküla piiranguvöönd;
- 12) Sarapiku piiranguvöönd;
- 13) Undva piiranguvöönd;

14) Vilsandi piiranguvöönd.

§ 16. Piiranguvööndi kaitse-eesmärk

(1) Atla, Elda, Kiirassaare, Kõruse, Loona, Loonalaiu, Rootsiküla, Sarapiku ja Vilsandi piiranguvööndi kaitse-eesmärk on looduse mitmekesisuse ja maastikuilme, kultuuripärandi, pärandmaastike, taluarhitektuuri ning asustuse struktuuri säilitamine ning kaitstavate liikide elupaikade ja „Loodusdirektiivi“ I lisas nimetatud elupaigatüüpide kaitse.

(2) Läänemere piiranguvööndi kaitse-eesmärk on mereelupaikade ja -maastike kaitse.

(3) Undva piiranguvööndi eesmärk on looduse mitmekesisuse, rannikuelupaikade ja -maastike kaitse.

(4) Papisaare ja Jaagarahu sadama piiranguvööndi kaitse-eesmärk on maastiku ilme ja kultuuripärandi kaitse.

(5) Ameerikametsa piiranguvööndi kaitse-eesmärk on teaduspärandi kaitse.

§ 17. Lubatud tegevus

(1) Piiranguvööndis on lubatud:

1) majandustegevus, välja arvatud § 17 lõige 1 punkt 2 ja lõige 2 punkt 4 ning § 18 keelatud tegevused;

2) kuni 50 osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata kohas; va piiranguvööndisse jäävatel laidudel ja Ameerikametsa piiranguvööndis, kus on vaja kaitseala valitseja nõusolekut. Lubatud on inimeste liikumine Vilsandi saare ja Kuusnõmme poolsaare vahelistel laidudel. Õuemaal on rahvaürituse korraldamine lubatud omaniku loal;

3) jahipidamine 1. septembrist 28 (29). veebruarini, välja arvatud linnujaht. Linnujaht Jaagarahu sadama piiranguvööndis ja jaht metssigade arvukuse reguleerimiseks on lubatud aastaringselt;

4) kalapüük.

(2) Kaitseala valitseja nõusolekul on piiranguvööndis lubatud:

1) rohkem kui 50 osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata kohas ning rahvaürituste korraldamine piiranguvööndi laidudel ja Ameerikametsa piiranguvööndis;

2) tehisveekogu veetaseme ja kaldajoone muutmine ning kaldajoone muutmine sadamate ja lautrikohtade rajamisel ning renoveerimisel;

3) uute teede, õhuliinide ja muude kommunikatsioonide rajamine;

4) uute ehitiste püstitamine va Ameerikametsa piiranguvööndis, kusjuures Elda, Kiirassaare, Kõruse, Loonalaiu, Rootsiküla, Sarapiku ja Vilsandi piiranguvööndis võib kaitseala tarbeks mittevajalikke hooneid püstitada üksnes kinnistu olemasoleval hoonestusalal ja algsetel

sadama- ja taluõuekohtadel. Kaitseala valitseja nõusolekul on lubatud ka tuulikute taastamine algses asukohas ning loomapidamishoonete ehitamine väljaspool olemasolevat hoonestusala ning algset taluõuekohta;

5) poollooduslike koosluste taastamiseks võsa ja noore metsa raadamine.

§ 18. Keelatud tegevus

Piiranguvööndis on keelatud:

- 1) uue veekogu ja maaparandussüsteemi rajamine va üksikkraavide rajamine elamumaal;
- 2) veekogude veetaseme, kalda- ja rannajoone muutmine va § 17 lõige 2 punkt 2 lubatud tegevused;
- 3) maavara kaevandamine;
- 4) puhtpuistute kujundamine ja energiapuistute rajamine;
- 5) uuendusraie, välja arvatud Loona piiranguvööndis turberaie perioodiga vähemalt 40 aastat, kusjuures tuleb säilitada koosluse liikide ja vanuse mitmekesisus;
- 6) biotsiidi, väetise ja taimekaitsevahendi kasutamine metsamaal ja looduslikul rohumaal;
- 7) kaitseala valitseja nõusolekuta hoonete, tee- ja sadamarajatiste, kiviaedade ja lautrite väliskonstruktsioonide muutmine ning kiviaedade lammutamine.

§ 19. Vajalik tegevus

Atla, Elda, Kiirassaare, Kõruse, Loona, Loonalaiu, Rootsiküla, Undva ja Vilsandi piiranguvööndis poollooduslike koosluste esinemisaladel on nende ilme ja liigikoosseisu tagamiseks vajalik rohu niitmine, loomade karjatamine, puu- ja põõsarinde harvendamine.

6. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 20. Kehtetuks tunnistamine

- 1) Vabariigi Valitsuse 1996. aasta 22. mai määrus nr 144 “Vilsandi rahvusparki kaitse-eeskirja ning välispiiri kirjelduse kinnitamine” (RT I 1996, 37, 745) tunnistatakse kehtetuks.
- 2) Vabariigi Valitsuse 1999. aasta 31. augusti määrus nr 259 “Vabariigi Valitsuse 22. mai 1996. a määruse nr 144 “Vilsandi rahvusparki kaitse-eeskirja ning välispiiri kirjelduse kinnitamine” muutmine” (RT I 1999, 68, 668) tunnistatakse kehtetuks.

§ 21. Määruse muutmine

Vabariigi Valitsuse 2006. aasta 27. juuli määruses nr 176 “Hoiualade kaitse alla võtmine Saare maakonnas” (RT I 2006, 37, 277; 2007, 39, 276) tehakse järgmine muudatus:

1) paragrahvi 1 lõikes 2 nimetatud ja määruse lisas esitatud Karala – Pilguse ja Tagamõisa hoiualade kaardid asendatakse uutega, arvestamaks käesolevas määruses sätestatud Vilsandi rahvusparki välispiiri muudatusi.

¹ Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50; C 241, 29.08.1994, lk 175; L 305, 08.11.1997, lk 42–65; L 236, 23.09.2003 lk 667–702; L 284, 31.10.2003, lk 1–53) ja nõukogu direktiiv 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (EÜT L 103, 25.04.1979, lk 1-18; L 291, 19.11.1979, lk 111; L 319, 07.11.1981, lk 3–15; L 233, 30.08.1985, lk 33–41; L 302, 15.11.1985, lk 218; L 100, 16.04.1986, lk 22–25; L 115, 08.05.1991, lk 41–55; L 164, 30.06.1994, lk 9–14; C 241, 29.08.1994, lk 175; L 223, 13.08.1997, lk 9–17; L 236, 23.09.2003, lk 667–702).

² Kaitseala on moodustatud Vabariigi Valitsuse 1993. aasta 8. detsembri määrusega nr 387 “Soomaa, Vilsandi ja Karula rahvusparki moodustamine” (RT I 1994, 3, 20; 1995, 30, 381) Vilsandi Riikliku Looduskaitseala ning Harilau botaanilis-zooloogilise kaitseala baasil. Tulenevalt Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korralduse nr 615-k „Euroopa Komisjonile esitav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“ lisa 1 punkti 1 alapunktist 63 ja punkti 2 alapunktist 481 hõlmab kaitseala Vilsandi loodusala ja Vilsandi linnuala, kus tegevuse kavandamisel tuleb hinnata selle mõju kaitse-eesmärkidele, arvestades Natura 2000 võrgustiku alade suhtes kehtivaid erisusi. "Rahvusvahelise tähtsusega märgalade, eriti veelindude elupaikade konventsiooni" artikli 2 lõike 1 kohaselt on Vilsandi rahvuspark rahvusvahelise tähtsusega märgala (Ramsari ala).

³ Sulgudes on siin ja edaspidi kaitstava elupaigatüübi koodinumber vastavalt nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ lisale I. Tärniga (*) on tähistatud esmatahtsad elupaigatüübid.

⁴ Ala kaardiga saab tutvuda Keskkonnaameti Hiiu-Lääne-Saare regioonis, Keskkonnaministeeriumis, Keskkonnaministeeriumi Info- ja Tehnokeskuses ning Maa-ameti veebilehel maainfosüsteemis (www.maaamet.ee). Kaitseala välispiir ja vööndite piirid on märgitud määruse lisas esitatud kaardil Eesti põhikaardi (möötkava 1:10 000) ja riigiettevõtte Eesti Maauuringud 1992. aasta maakasutuskardi (möötkava 1:10 000) alusel, kasutades maakatastri andmeid seisuga märts 2008. a. Merepiir on kirjeldatud nurgapunktide koordinaatidega ja neid ühendavate geodeetiliste joontega. Geograafilised koordinaadid on esitatud WGS-84 süsteemis ja ristkoordinaadid Eesti põhikaardi EUREF-EST-92 süsteemis Lamberti konformses koonilises projektsioonis.

Peaminister

Keskkonnaminister

Riigisekretär

Määruse lisa on avaldatud elektroonilises Riigi Teatajas. Alus: “Riigi Teataja seaduse” § 4 lõige 2 ja riigisekretäri 29.06.2005 resolutsioon nr. 17-1/0505738.